

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: sig@amcu.gov.ua Web: http://www.amcu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

05.10.2020 № 300-29/01-13540 На № _____ від _____

**Міністерство розвитку економіки,
торгівлі та сільського господарства
України**

*Щодо розгляду проекту
закону № 4122*

Антимонопольний комітет України (далі - Комітет) на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 30.09.2020 № 40432/1/1-20 відповідно до звернення Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку від 28.09.2020 № 04-16/13-2020/169588 (вх. № 3-01/696 від 30.09.2020) та листа Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 02.10.2020 № 3712-04/59872-03 (реєстраційний № 6-01/12769 від 02.10.2020) опрацював проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у сфері антимонопольної політики, деолігархізації та забезпечення добросовісної конкуренції» внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Медвечуком В. В. та Колтуновичем О. С. (реєстраційний № 4122 від 18.09.2020) (далі – законопроект, проект Закону) та в межах повноважень повідомляє наступне.

Щодо внесення змін до Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (пункт 1 розділу I проекту Закону)

1. Підпунктами 2 та 7 пункту 1 розділу I проекту Закону пропонується встановити, що Комітет утворюватиме територіальні відділення в усіх областях України, при цьому надання Комітету можливості, в разі необхідності, утворювати міжобласні територіальні відділення проектом Закону не передбачено.

З урахуванням викладеного вважаємо за необхідне звернути увагу на наступне.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (далі - Закон) Комітет є державним органом із спеціальним статусом,

метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель.

Згідно з чинною редакцією частини третьої статті 6 та частини першої статті 12 Закону *Комітет утворює територіальні відділення, а в разі необхідності здійснює їх реорганізацію чи ліквідацію.* Для реалізації завдань, покладених на Комітет, в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі утворюються територіальні відділення Комітету, *повноваження яких визначаються Комітетом у межах його компетенції. У разі необхідності можуть утворюватися міжобласні територіальні відділення.* Територіальне відділення Комітету підконтрольне та підзвітне Комітету.

Комітет і його територіальні відділення становлять систему органів Комітету, яку очолює Голова Комітету. Комітет, його територіальні відділення є юридичними особами, мають поточні та вкладні (депозитні) рахунки в установах банку, печатки із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням.

Пунктом 1 Положення про територіальне відділення Комітету, затвердженого розпорядженням Комітету 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (далі – Положення про територіальне відділення) визначено, що територіальне відділення Комітету є органом у системі органів Комітету, утвореним для реалізації завдань, покладених на Комітет Законом, іншими актами законодавства про захист економічної конкуренції. Територіальне відділення утворюється Комітетом в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі, інших адміністративно-територіальних одиницях, йому підпорядковане і підзвітне. Спрямування, координація і контроль діяльності відповідних відділень Комітету здійснюються Головою Комітету, його заступниками, державними уповноваженими Комітету згідно з розподілом їхніх функціональних обов'язків. Відділення у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», іншими нормативно-правовими актами України, цим Положенням, рішеннями Комітету, наказами Голови Комітету.

Частиною четвертою статті 24 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» передбачено, що *положення цього Закону поширюються на Комітет, крім випадків, коли Конституцією та законами України визначені інші особливості організації та порядку їх діяльності.*

Антимонопольний комітет України є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель (стаття 1 Закону). Законом визначено порядок створення територіальних відділень, який, у разі його зміни не буде узгоджуватися з частиною другою статті 21 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» відповідно до якої *територіальні органи центрального органу виконавчої влади можуть утворюватися в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах у містах, містах обласного, республіканського (Автономної Республіки Крим) значення та як міжрегіональні (повноваження яких поширюються на декілька*

адміністративно-територіальних одиниць) територіальні органи (у разі їх утворення).

Таким чином, враховуючи наведені норми законодавства Комітет сам визначає доцільність/недоцільність створення територіального відділення, має повноваження здійснювати їх реорганізацію та визначати повноваження для кожного територіального відділення Комітету.

Комітет згідно з розпорядженням від 28.11.2019 № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» прийняв рішення припинити 18 обласних територіальних відділень Комітету та утворити 7 міжобласних територіальних відділень замість існуючих 24 обласних територіальних відділень.

Зазначена реформа територіальних відділень дозволила досягнути значної економії коштів, дозволила частково вирішити існуючу проблему недостатнього фінансування та ефективно розірвала міцні зв'язки між обласними територіальними відділеннями та місцевим бізнесом, а тому не має причини для необхідності обов'язково утворювати територіальні відділення безпосередньо в кожній області.

У разі прийняття зазначеного законопроекту в частині обов'язковості створення Комітетом територіальних відділень в усіх областях України реалізація його положень потягне значні фінансові витрати державного бюджету, пов'язані зі збільшенням фінансування таких територіальних відділень на оплату праці, постійних та експлуатаційних офісних витрат, комунальних послуг (з електро-, тепло-, водопостачання та водовідведення тощо) витрати персоналу на відрядження, вартість телекомунікаційних послуг та інших, необхідних для здійснення поточної діяльності територіального відділення, витрат, обмежить гнучкість організаційної структури Комітету, можливість зосередження ресурсів на найважливіших напрямках діяльності.

2. Підпунктом 4 пункту 1 проекту Закону пропонується частину першу статті 9 Закону викласти в редакції відповідно до якої Голова Комітету призначається на посаду та звільняється з посади Верховною Радою України.

Водночас запропоновані положення законопроекту не узгоджуються з положеннями пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України відповідно до яких Верховна Рада України призначає за поданням Прем'єр-міністра України Голову Антимонопольного комітету України.

3. Підпунктом 8 пункту 1 проекту Закону пропонується статтю 16 Закону доповнити абзацом такого змісту:

«Державний уповноважений може входити до складу комісій, комітетів та інших органів, що створюються органами державної влади, органами місцевого самоврядування без згоди Антимонопольного комітету України».

Обґрунтування запропонованої норми у пояснювальній записці до законопроекту не наведено. Разом із тим, її запровадження може негативно позначитися на ефективності розподілу обов'язків між членами Комітету, організації його діяльності, забезпеченні принципу незалежності діяльності Комітету.

Варто також звернути увагу на те, що відповідно до статті 48 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України для забезпечення здійснення своїх повноважень утворює, зокрема, тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи.

Завдання, склад та організація роботи консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів визначаються Кабінетом Міністрів України.

Згідно з типовим положенням про консультативний, дорадчий та інший допоміжний орган, утворений Кабінетом Міністрів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 599 «Питання консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, утворених Кабінетом Міністрів України», *допоміжний орган утворюється як – комітет, комісія, рада, організаційний комітет (координаційний центр), робоча група, міжвідомча робоча група, урядова комісія.*

До складу допоміжного органу входять голова (співголови), заступник (заступники) голови, члени Кабінету Міністрів України, зокрема, представники центральних органів виконавчої влади (за погодженням з їх керівниками), а також за згодою представники органів місцевого самоврядування, інших державних органів, підприємств, установ та організацій, народні депутати України.

Статтею 24 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» передбачено, що Антимонопольний комітет України є центральними органами виконавчої влади зі спеціальним статусом.

Водночас частиною четвертою зазначеної статті Закону *передбачено, що положення цього Закону поширюються на Антимонопольний комітет України крім випадків, коли Конституцією та законами України визначені інші особливості організації та порядку їх діяльності.*

Антимонопольний комітет України є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель. Особливості спеціального статусу Антимонопольного комітету України обумовлюються його завданнями та повноваженнями, в тому числі роллю у формуванні конкурентної політики, та визначаються цим Законом, іншими актами законодавства і полягають, зокрема, в особливому порядку призначення та звільнення Голови Антимонопольного комітету України, його заступників, державних уповноважених Антимонопольного комітету України, голів територіальних відділень Антимонопольного комітету України, у спеціальних процесуальних засадах діяльності Антимонопольного комітету України, наданні соціальних гарантій, охороні особистих і майнових прав працівників Антимонопольного комітету України на рівні з працівниками правоохоронних органів, в умовах оплати праці (стаття 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України»).

Крім того, запропонована норма, якою пропонується доповнити статтю 16 Закону суперечить діючій частині третій статті 16 Закону, відповідно до якої **без згоди Антимонопольного комітету України як вищого колегіального органу державний уповноважений не може входити до складу комісій, комітетів та інших органів, що створюються органами державної влади, органами місцевого самоврядування.**

Враховуючи викладене, входження до складу комісій, комітетів та інших органів, що створюються органами державної влади, органами місцевого самоврядування *без згоди* Антимонопольного комітету України, є таким, що суперечить зазначеним вимогам законодавства.

4. Підпунктом 9 пункту 1 розділу I проекту Закону пропонується внести зміни до частини першої статті 27 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» відповідно до яких *структура та штатний розпис, зокрема гранична чисельність працівників* Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень *затверджуватиметься Верховною Радою України* в межах видатків згідно з кошторисом доходів і видатків за поданням Антимонопольного комітету України.

Відповідно до частини першої статті 47 Бюджетного кодексу України відповідно до затвердженого розпису бюджету розпорядники бюджетних коштів одержують бюджетні асигнування, що є підставою для затвердження кошторисів. Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Так, згідно з підпунктом 2 -1 пункту 33 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, кошториси, плани асигнувань загального фонду бюджету, плани надання кредитів із загального фонду бюджету, плани спеціального фонду і *штатні розписи окремих установ затверджуються, якщо законом не встановлено інший порядок затвердження;* інших центральних органів виконавчої влади *за бюджетною програмою "Керівництво та управління" - їх керівниками за погодженням з Мінфіном, за іншими бюджетними програмами,* що виконуються безпосередньо апаратом центрального органу виконавчої влади, - *керівником центрального органу виконавчої влади;* територіальних органів центрального органу виконавчої влади - керівником центрального органу виконавчої влади.

Статтею 24 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» передбачено, що Антимонопольний комітет України, є центральними органами виконавчої влади зі спеціальним статусом, при цьому положення цього Закону поширюються на Антимонопольний комітет України, крім випадків, коли Конституцією та законами України визначені інші особливості організації та порядку їх діяльності.

Законом України «Про Антимонопольний комітет України» передбачено що *«Структура, штатний розпис* Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень *затверджується Головою Антимонопольного комітету України* в межах видатків згідно з кошторисом доходів і видатків. *Гранична чисельність працівників* Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень *затверджується Кабінетом Міністрів України».*

Згідно з проектом Закону пропонується встановити інший порядок затвердження структури, штатного розпису та граничної чисельності працівників Комітету, ніж той, який на сьогодні передбачено в діючому Законі.

На сьогодні виключний перелік повноважень Верховної Ради України визначений статтею 85 Конституції України. Частиною другою зазначеної статті Конституції України передбачено, що Верховна Рада України здійснює також інші повноваження, які відповідно до Конституції України віднесені до її відання.

Конституцією України повноважень Верховної Ради України щодо затвердження структури та штатного розпису Антимонопольного комітету України не передбачено.

Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади, який розробляє проєкт закону про Державний бюджет України на наступний рік і подає його до Верховної Ради України, забезпечує виконання затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України, звітує перед Верховною Радою України про його виконання (частина друга статті 96, частина перша статті 97, частина перша статті 113, пункт 6 статті 116 Конституції України).

Кабінет Міністрів України відповідно до пункту 6 частини першої статті 20 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» затверджує граничну чисельність працівників органів виконавчої влади.

На сьогодні гранична чисельність працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85.

Враховуючи викладене, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, якими регулюються бюджетні відносини, зокрема, питання затвердження штатного розпису бюджетних установ, граничної чисельності працівників органів виконавчої влади, є відповідно до пункту 5 частини першої статті 4 Бюджетного кодексу України складовою бюджетного законодавства.

А тому запропоновані проєктом Закону положення не відповідають законам, що регулюють бюджетні відносини, до яких відповідно до статті 4 Бюджетного кодексу України, зокрема, віднесено:

Конституцію України.

Бюджетний кодекс України,

нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, прийняті на підставі і на виконання цього Кодексу та інших законів України, передбачених пунктами 3 та 4 цієї частини статті (а саме – закону про Державний бюджет України (пункт 3 частини першої статті 4 Кодексу) та інших законів, що регулюють бюджетні відносини, передбачених статтею 1 цього Кодексу (пункт 4 частини першої статті 4 Кодексу) (зокрема, це відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів) та засадам поділу державної влади в Україні на законодавчу, виконавчу та судову, визначених статтею 6 Конституції України.

Щодо внесення змін до Закону України «Про захист економічної конкуренції» (пункт 2 розділу I проєкту Закону)

1. Підпунктом 1 пункту 2 проєкту Закону пропонується доповнити Закон новими термінами, а саме «конгломератна горизонтальна

інтеграція», «горизонтальна інтеграція», «вертикальна інтеграція», «перехресне фінансування».

Запропонованими підпунктом 6 пункту 2 проекту Закону доповненнями (підпункти 3.1-3.3) до статті 18 Закону пропонується **заборонити суб'єктам господарювання, об'єднанням під час горизонтальної інтеграції використовувати встановлені законодавством державні пільги, субсидії, дотації та інші форми державної підтримки, включаючи і податкові для окремих видів діяльності, а суб'єктам господарювання під час конгломератної горизонтальної інтеграції суміщати банківську та страхову діяльність.**

За порушення, що передбачені наведеними доповненнями до статті 18 пропонується накладати відповідні штрафи (підпункт 9 пункту 2 розділу I проекту Закону).

При цьому:

передбачені в законопроекті визначення «конгломератна горизонтальна інтеграція», «горизонтальна інтеграція», «вертикальна інтеграція» за змістом є окремими випадками концентрації суб'єктів господарювання, визначені статтею 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

в законопроекті та пояснювальній записці відсутнє будь-яке економічне обґрунтування запропонованих заборон і обмежень;

запровадження заборон і обмежень на суміщення банківської та страхової діяльності з іншими видами економічної діяльності є предметом правового регулювання законодавства, що встановлює правила провадження банківської та страхової діяльності, а не законодавства про захист економічної конкуренції;

питання отримання державної підтримки суб'єктами господарювання та недопущення її негативного впливу на конкуренцію регулюється Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», а не Законом України «Про захист економічної конкуренції».

2. Законопроектом (підпункт 5 пункту 2) пропонується монопольним (домінуючим) вважати також становище суб'єкта господарювання, якщо стосовно нього виконуються такі умови:

він є учасником конгломератної горизонтальної інтеграції і його частка на ринку товару складає 1 або більше відсотків.

він є учасником вертикальної інтеграції і його частка на ринку товару складає 10 або більше відсотків.

він є учасником горизонтальної інтеграції і його частка на ринку товару складає 5 або більше відсотків.

Запропоновані частки на ринку, у разі наявності яких суб'єкт господарювання вважатиметься таким, що може займати монопольне (домінуюче) становище на ринку буде у 3,5-35 разів нижчими, ніж за діючою редакцією закону, і у 2-20 разів нижчими, ніж пропонується у законопроекті для решти випадків (підпункти 2, 3, 4 пункту 2 розділу I законопроекту).

При цьому:

пояснювальна записка до законопроекту не містить обґрунтувань запровадження особливих критеріїв визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання в окремих випадках:

запропоновані критерії не відповідають як частинам першій – п'ятій статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», відповідно до яких головною ознакою монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку є та обставина, що суб'єкт господарювання не зазнає значної конкуренції на ринку, так і підходам Європейської Комісії, викладеним, зокрема, у пункті 13 Повідомлення ЄК № 2004/С 45/02, згідно з якими Комісія інтерпретуватиме ринкові частки у світлі відповідних ринкових умов, особливо, ринкової динаміки та міри, в якій товари є диференційованими;

запропоновані значення ринкових часток, за перевищення яких припускається наявність монопольного (домінуючого) становища у 1, 5 і 10 відсотків, не відповідає підходам Європейської Комісії, викладеним у пункті 14 Повідомлення ЄК № 2004/С 45/02, згідно з яким «домінування не є імовірним, якщо ринкова частка підприємства є нижчою, ніж 40% відповідного ринку».

3. Законопроект (підпункти 2-4 пункту 2 розділу I законопроекту) передбачається, що **монопольним (домінуючим) також може бути визнане становище суб'єкта господарювання, якщо його частка на ринку товару перевищує 20 відсотків**, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.

Монопольним (домінуючим) також може бути визнане становище суб'єкта господарювання, якщо його частка на ринку товару **становить 20 або менше відсотків**, але він не зазнає значної конкуренції, зокрема внаслідок порівняно невеликого розміру часток ринку, які належать конкурентам.

Монопольним (домінуючим) вважатиметься також становище кожного з кількох суб'єктів господарювання, якщо стосовно них виконуватимуться такі умови:

сукупна частка не більше ніж трьох суб'єктів господарювання, яким на одному ринку належать найбільші частки на ринку, перевищує 35 відсотків;

сукупна частка не більше ніж п'яти суб'єктів господарювання, яким на одному ринку належать найбільші частки на ринку, перевищує 40 відсотків – і при цьому вони не доведуть, що стосовно них не виконуються умови частини четвертої цієї статті.

Встановлення знижених значень ринкових часток суб'єктів господарювання, в разі за перевищення яких виникає презумпція про їхнє індивідуальне «ринкове домінування» **з 35 до 20 відсотків**, та про «колективне ринкове домінування», *не більше ніж трьох суб'єктів господарювання та не більше ніж п'яти* – відповідно **з 50 до 35** та **з 70 до 40** відсотків є неприйнятним та суперечить пункту 14 Повідомлення ЄК № 2004/С 45/02, згідно з яким «домінування не є імовірним, якщо ринкова частка підприємства є нижчою, ніж 40% відповідного ринку».

Крім того, на думку Комітету, встановлення у запропонованих проектом Закону граничних значень частки суб'єкта господарювання, більше якої можна буде стверджувати, що він займатиме монопольне (домінуюче) становище, повинно свідчити про його суттєву «економічну владу» на ринку товару. Доведення «економічної влади» при граничному значенні 20%, лише створюватиме додатковий тиск на бізнес з боку держави та буде суперечити Угоді з ЄС.

4. Підпунктом 7 пункту 2 розділу I проєкту Закону передбачається внести зміни до частини першої статті 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відповідно до якої з метою запобігання монополізації товарних ринків, зловживання монопольним (домінуючим) становищем, обмеження конкуренції органи Комітету здійснюватимуть державний контроль за концентрацією майна, майнових прав та інших активів суб'єктів господарювання.

У зв'язку з цим підпункт «а» пункту 2 статті 22 пропонується доповнити таким чином, що об'єктом контролю з боку Комітету стає *не тільки набуття контролю над єдиними майновими комплексами чи структурними підрозділами суб'єкта господарювання, а й придбання будь-якого майна, майнових прав у розмірах, що перевищують «порогові» показники.*

Діючою редакцією статті 22 Закону передбачено здійснення державного контролю за концентрацією суб'єктів господарювання.

Такий підхід суперечить розумінню концентрації суб'єктів господарювання як процесів, що впливають на структуру попиту/пропозиції на ринку, а не на структуру власності, внаслідок чого зі сфери державного контролю виключаються випадки придбання майна, що не впливають на можливості суб'єкта господарювання реалізовувати /придбавати товар на ринку.

Запровадження пропозицій, що містяться у законопроекті, не відповідатиме європейським та світовим підходам у сфері контролю за концентраціями суб'єктів господарювання, зокрема, викладеним у статтях 2 та 3 Регламенту ЄК від 20.01.2004 № 139/2004, нормам частини першої статті 25 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (адже, підставою для заборони концентрації є монополізація чи суттєве обмеження конкуренції, які не знаходяться у причинно-наслідковому зв'язку з придбаннями майна, що не впливають на обсяги пропозиції/попиту суб'єкта господарювання на товарному ринку). Запропоновані зміни можуть призвести до надмірного та невиправданого втручання держави у господарську діяльність.

Так відповідно до європейського законодавства, а саме: абзаців 24 і 26 пункту 1.3 розділу 2 частини B Commission Consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC) No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings (2008/C 95/01) (Постанова ЄС про злиття):

об'єктом контролю може бути одна або декілька, а також частини компаній, які є юридичними особами або частинами цих осіб, або активи юридичних осіб, або тільки деякі із цих активів. Набуття контролю над активами можна розглядати як концентрацію, якщо ці активи складають все або частину підприємства, тобто бізнес з присутністю на ринку до якого можна віднести ринковий оборот;

активи повинні включати, принаймні, ті основні елементи, які дозволять набувачу контролю над активами нарощувати присутність на ринку в економічно доцільні строки.

5. Підпунктом 10 пункту 2 розділу I законопроекту пропонується викласти пункт 1 статті 53 Закону України «Про захист економічної конкуренції» в редакції відповідно до якої, якщо суб'єкт господарювання або група суб'єктів господарювання, які мають спільного контролера зловживає монопольним

(домінуючим) становищем на ринку або на декількох ринках, органи Антимонопольного комітету України мають право прийняти рішення про примусовий поділ суб'єкта господарювання шляхом створення 2 і більше юридичних осіб та/або примусове відчуження підприємств, що займає монопольне (домінуюче) становище.

Тобто проектом Закону пропонується змінити порядок примусового поділу суб'єкта господарювання, зокрема, передбачається можливість примусового відчуження підприємств, що займає монопольне (домінуюче) становище.

Однак, відповідно до частини п'ятої статті 41 Конституції України примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості.

Законопроект не визначає ані порядку примусового відчуження суб'єкта господарювання, ані джерел коштів, за рахунок яких здійснюватиметься попереднє та повне відшкодування вартості відчужуваного майна.

Крім того, реалізація положень законопроекту передбачатиме не усунення монопольного (домінуючого) становища підприємств, а лише зміну їхнього власника, що саме по собі не впливатиме на конкуренцію на товарних ринках.

Поряд із цим, відповідна норма законопроекту пропонує запровадити поняття «група суб'єктів господарювання, які мають спільного контролера», який законодавством про захист економічної конкуренції не визначений.

Щодо внесення змін до Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (пункт 3 розділу I)

1. Підпунктом 1 пункту 3 проекту Закону пропонується внести зміни до частини першої статті 10 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», виклавши її у такій редакції:

«Схиленням до бойкоту суб'єкта господарювання є спонукання його конкурентом іншої особи або груп осіб, безпосередньо, через іншу особу або через інші канали донесення інформації, до відмови від установаження договірних зв'язків із цим суб'єктом господарювання, до невиконання (розірвання) або виконання неналежним чином договірних зобов'язань перед цим суб'єктом господарювання».

Тобто, серед іншого, пропонується доповнити статтю таким поняттям - як «інші канали донесення інформації».

Водночас законодавство не визначає «інших каналів донесення інформації», а тому запропоноване положення потребує відповідного доопрацювання в частині його виключення або надання визначення таких каналів інформації.

2. Підпунктами 1 і 2 пункту 3 проекту Закону пропонується пункт 1 та 2 статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» викласти у редакції, відповідно до якої вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених цим Законом як недобросовісна конкуренція, тягне за собою

накладення штрафу у розмірі до двадцяти п'яти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. Якщо доходу (виручки) немає або відповідач на вимогу органів Антимонопольного комітету України, голови його територіального відділення не надав відомостей про розмір доходу (виручки), штраф, передбачений частиною першою цієї статті, накладається у розмірі до двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Тобто, вказаними частинами пропонується збільшити штрафні санкції за дії, що визначені, як недобросовісна конкуренція. Водночас, таке збільшення не містить в пояснювальній записці відповідних обґрунтувань.

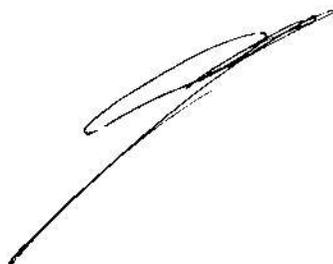
Варто відмітити, що одним із завдань Комітету, згідно статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» є, сприяння розвитку добросовісної конкуренції. Тобто, з огляду на зазначене, одним з напрямків Комітету є, зокрема, розвиток добросовісної конкуренції. Штрафні санкції, що застосовуються Комітетом за дії, що визначені як недобросовісна конкуренція, можуть виступати як одним із способів відновлення порушених прав та сприяння відновлення конкурентного середовища.

Водночас, надмірні штрафні санкції, що пропонуються законопроектом, можуть мати зворотній ефект та негативно впливати на фінансовий стан суб'єктів господарювання.

Враховуючи наведене, Комітет вважає, що відсутня необхідність у внесення змін до статті 21 Закону.

Отже, Комітет не підтримує проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у сфері антимонопольної політики, деолігархазії та забезпечення добросовісної конкуренції» внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Медвечуком В. В. та Колтуновичем О. С. (реєстраційний № 4122 від 18.09.2020).

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА

Вик. Стадник Т.В.
251-60-44
251-60-01
stadnyuk@atcu.gov.ua